

ĐIỀU TRỊ BỆNH TIM THIẾU MÁU CỤC BỘ ỔN ĐỊNH

PGS. TS. Phạm Nguyễn Vinh
Đại học Y Khoa Phạm Ngọc Thạch
Đại học Y khoa Tân Tạo
Bệnh viện Tim Tâm Đức
Viện Tim Tp. HCM

Các thể lâm sàng BĐMV

▶ Bệnh ĐMV mạn:

- * Cơ đau thắt ngực ổn định (CĐTN/ÔĐ)
- * CĐTN Prinzmetal
- * Thiếu máu cơ tim yên lặng (TMCT)
- * Bệnh cơ tim TMCB
- * Hở van 2 lá do BĐMV

▶ Hội chứng ĐMV cấp:

- * NMCT có ST chênh lên
- * NMCT không ST chênh lên
- * CĐTN không ổn định (CĐTNKÔĐ)

Các vấn đề về điều trị bệnh động mạch vành mạn

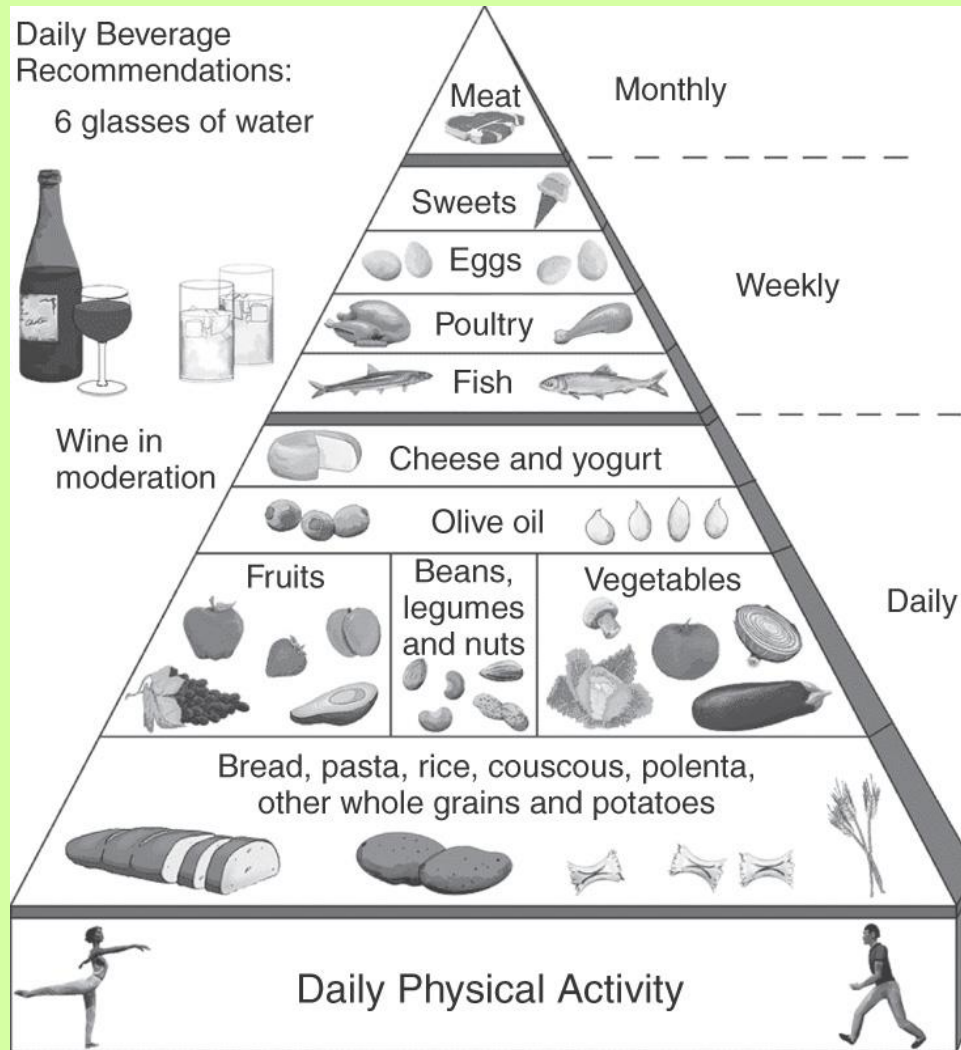
- ▶ Thế nào là điều trị nội khoa tối ưu?
- ▶ PCI động mạch vành có kéo dài đời sống bệnh nhân?
- ▶ Khi nào cần tái lưu thông ĐMV: PCI hoặc BCĐMV?
- ▶ Lợi điểm và chi phí?

Điều trị nội khoa tối ưu: điều
trị toàn diện, thuốc cải thiện
tiên lượng

Điều trị CĐTN ổn định: điều trị không thuốc

- ▶ Giảm mỡ
- ▶ Thuốc lá: ngưng
- ▶ Rượu: vừa phải
- ▶ Vận động thể lực +++
- ▶ Bớt stress tình cảm
- ▶ Hạn chế muối Natri / THA
- ▶ Giảm cân nặng

Chế độ dinh dưỡng dựa theo Mediterranean diet

TL : Sacks FM, McManus K. In Cardiovascular Therapeutics ed. E. Antman, Saunders 2007, 3rd ed, p.548

Chế độ dinh dưỡng

- Saturated fatty acids to account for <10% of total energy intake, through replacement by polyunsaturated fatty acids.
- Trans unsaturated fatty acids <1% of total energy intake.
- <5 g of salt per day.
- 30–45 g of fibre per day, from wholegrain products, fruits and vegetables.
- 200 g of fruit per day (2–3 servings).
- 200 g of vegetables per day (2–3 servings).
- Fish at least twice a week, one being oily fish.
- Consumption of alcoholic beverages should be limited to 2 glasses per day (20 g/day of alcohol) for men and 1 glass per day (10 g/day of alcohol) for non-pregnant women.

Khuyến cáo sử dụng thuốc điều trị nhằm cải thiện tiên lượng bệnh nhân đau thắt ngực ổn định (1)

Loại I

- ▶ Aspirin 75mg/ngày trừ phi có CCĐ (chứng cứ A)
- ▶ Statin: tất cả bệnh nhân (chứng cứ A)
- ▶ UCMC: b/n có kèm THA, suy tim, rối loạn chức năng TT, tiền sử NMCT kèm RLCN TT hoặc ĐTĐ (chứng cứ A)
- ▶ Chẹn beta: b/n sau NMCT hoặc kèm suy tim (chứng cứ A)

TL: Fox K et al. Guidelines on the management of stable angina pectoris. Eur. Heart Journal 2006; 27: 1341 - 1381

Khuyến cáo sử dụng thuốc điều trị nhằm cải thiện tiên lượng bệnh nhân đau thắt ngực ổn định (2)

Loai IIa

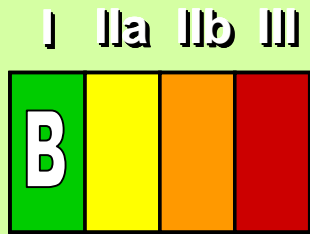
- ▶ UCMC: tất cả b/n đau thắt ngực do BĐMV (chứng cứ B)
- ▶ Clopidogrel: b/n không dung nạp aspirin (chứng cứ B)

Loai IIb

- ▶ 1. Fibrates/ b/n TG ↑ và HDL – C thấp kèm ĐTĐ hoặc HCCH (chứng cứ B)

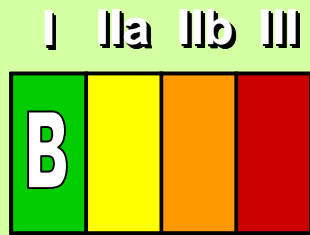
TL: Fox K et al. Guidelines on the management of stable angina pectoris. Eur. Heart Journal 2006; 27: 1341 - 1381

Thuốc lá

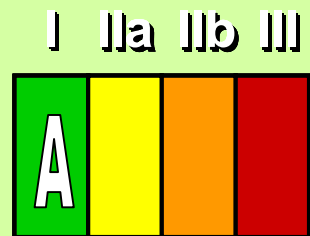

- ▶ Ngưng thuốc lá. Tránh ở nơi có hút thuốc
- ▶ Chương trình cai thuốc lá
- ▶ Chiến lược từng bước 5A (Ask, Advise, Assess, Assist, Arrange)

Kiểm soát huyết áp

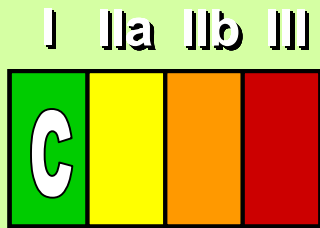

- ▶ Thay đổi lối sống: giảm cân, giảm muối natri, chế độ ăn nhiều trái cây, rau, sản phẩm sữa ít béo.

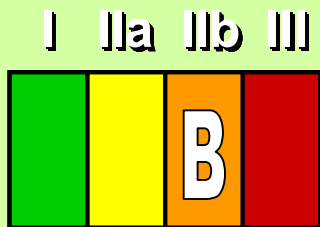
- ▶ Mức huyết áp < 140/90 mmHg (< 130/80 mmHg nếu có kèm ĐTĐ hoặc bệnh thận mạn)

Kiểm soát huyết áp

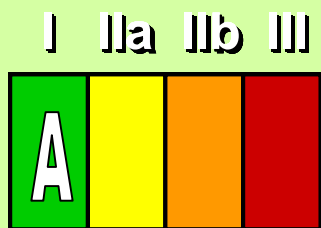

▶ THA kèm BĐMV: khởi đầu bằng
chẹn beta và/hoặc UCMC

Kiểm soát lipid

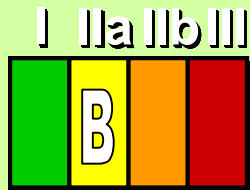

► Sử dụng omega – 3 1g/ngày từ viên nang hoặc từ cá.

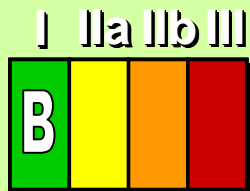

► Liều omega – 3 cao hơn nếu b/n có tăng triglyceride máu

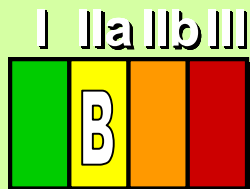
Kiểm soát lipid

- ▶ LDL – C trước điều trị 70 – 100mg/dL: cần giảm LDL – C < 70mg/dL

- ▶ Nếu TG ∈ [200 – 499 mg/dL] giảm không HDL – C (non- HDL-C) < 130 mg/dL

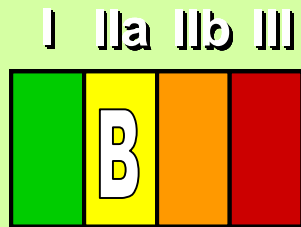
- ▶ Nếu TG > 499 mg/dL, giảm non-HDL-C < 100mg/dL

(Non HDL – C = CT total – HDL – C)

TL : Fraker TD, Fihn SD et al. JACC 2007, 23 : 2264-2274

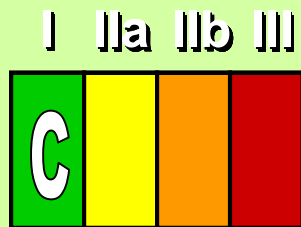
Non HDL-C bao gồm= LDL-C; IDL-C; VLDL-C; Chylomicron; Lp (a)

Kiểm soát lipid

Các lựa chọn giảm non- HDL-C:

- ▶ Niacin
- ▶ Fibrate
- ▶ Statins

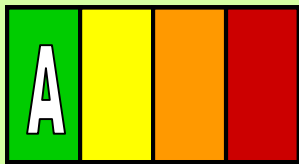

Nếu TG $\geq$ 500 mg/dL:

- ▶ Giảm TG trước bằng fibrates hoặc niacin; sau đó statins
- ▶ Mục tiêu: non – HDL – C < 100mg/dL

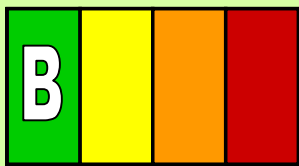
Chọn hệ thống Renin-Angiotensin-Aldosterone

I IIa IIb III

UCMC : tất cả bệnh nhân PXTM $\leq 40\%$ và ở bệnh nhân ĐTĐ, bệnh thận mạn

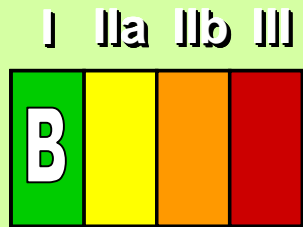
I IIa IIb III

UCMC : tất cả bệnh nhân ở nhóm nguy cơ thấp (nguy cơ thấp : PXTM bình thường, YTNC kiểm soát tốt và đã tái lưu thông ĐMV)

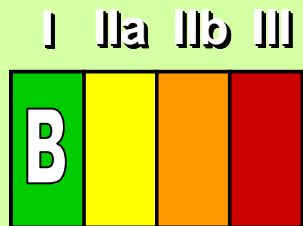

Điều trị Đái tháo đường

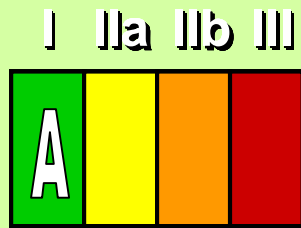
Thay đổi lối sống

Điều trị bằng thuốc, giữ HbA_{1c}# bình thường

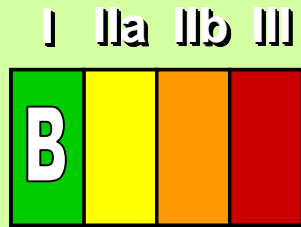
Cải thiện tích cực các YTNC (TD : vận động, cân nặng, huyết áp, cholesterol)

Chống kết tập tiểu cầu/kháng đông

ASA 75-162mg/ngày

Suốt đời

Warfarin + ASA và/hoặc clopidogrel : khả năng tăng xuất huyết, cần theo dõi sát

Aspirin, các ức chế cyclooxygenase (COX)-2, và các kháng viêm không steroid (NSAID'S)

- Aspirin:

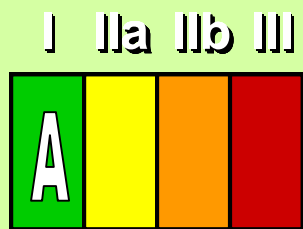
- Ức chế COX-1 tiểu cầu, do đó ức chế thromboxane A₂
  - Liều hiệu quả: 75- 150 mg
  - Điều trị lâu dài : liều thấp
- Ức chế COX-2: giảm prostacycline (dãn mạch và ức chế kết tập tiểu cầu)
- Không dùng NSAIDs chung với aspirin, ngoại trừ diclofenac

TL: Fox K et al. Guidelines on the management of stable angina pectoris. Eur. Heart Journal 2006; 27: 1341 - 1381

Điều trị chống kết tập tiểu cầu trên bệnh nhân có triệu chứng tiêu hoá do aspirin

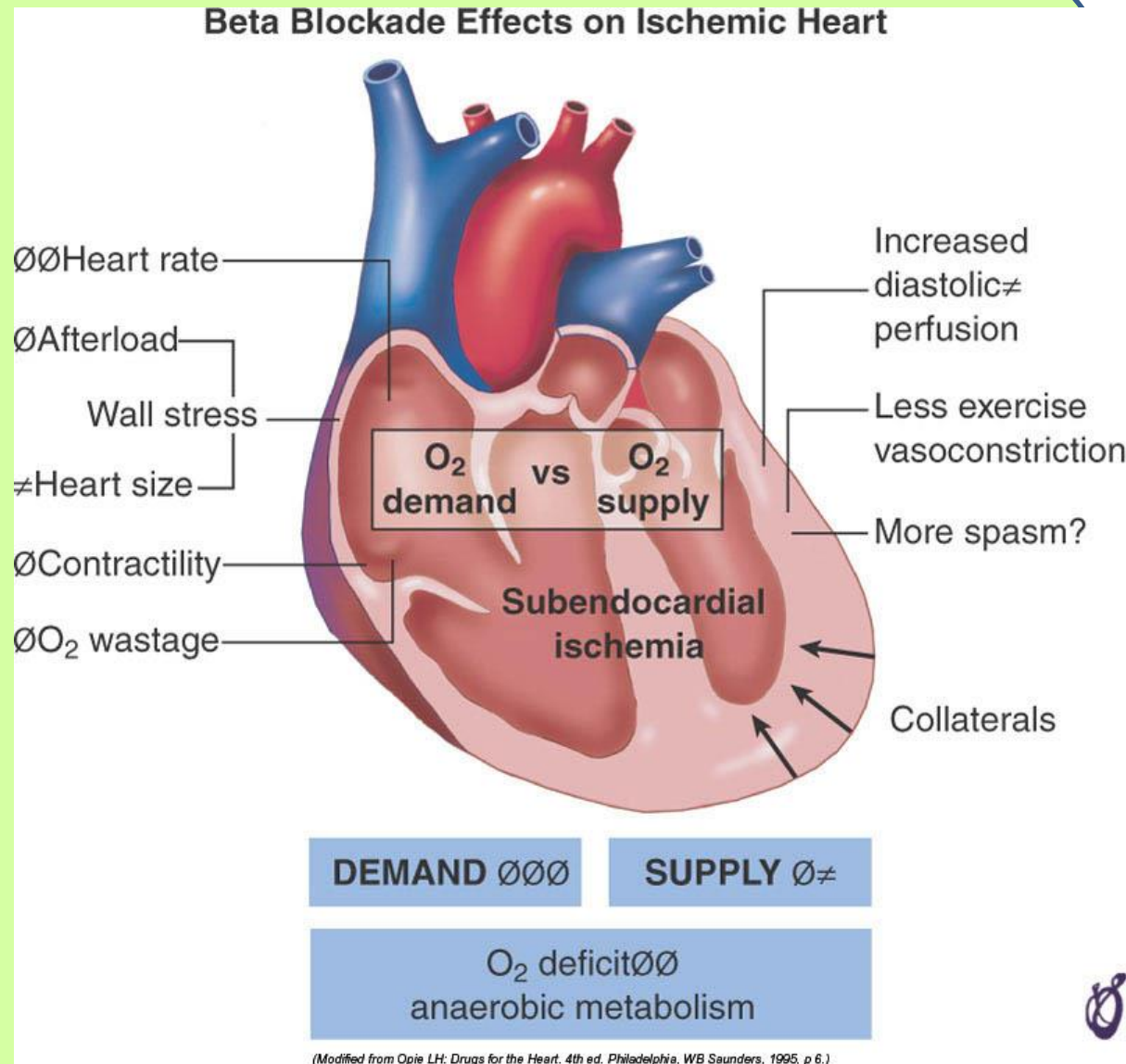
- Thay bằng clopidogrel
- Trường hợp cần kết hợp aspirin và clopidogrel:
  - Thuốc ức chế tiết acid dạ dày:
TD: Pantoprazole hoặc Ranitidine
  - Diệt Helicobacter Pylori
  - Liều thấp aspirin 75-81 mg/ngày

Chẹn bêta

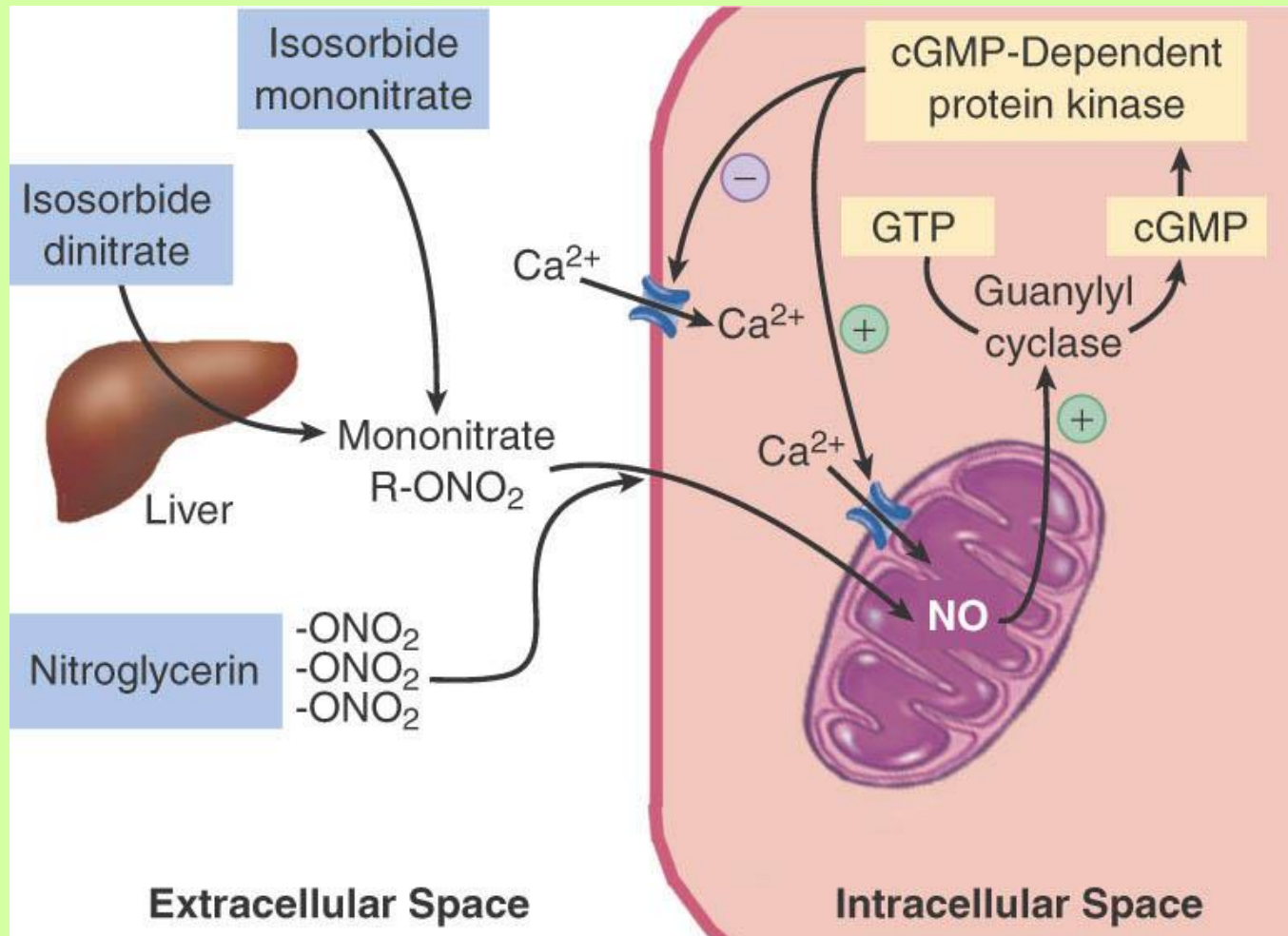

Chẹn bêta : tất cả bệnh nhân NMCT, hc/ĐMV cấp hoặc RLCN TT có hay không triệu chứng cơ năng

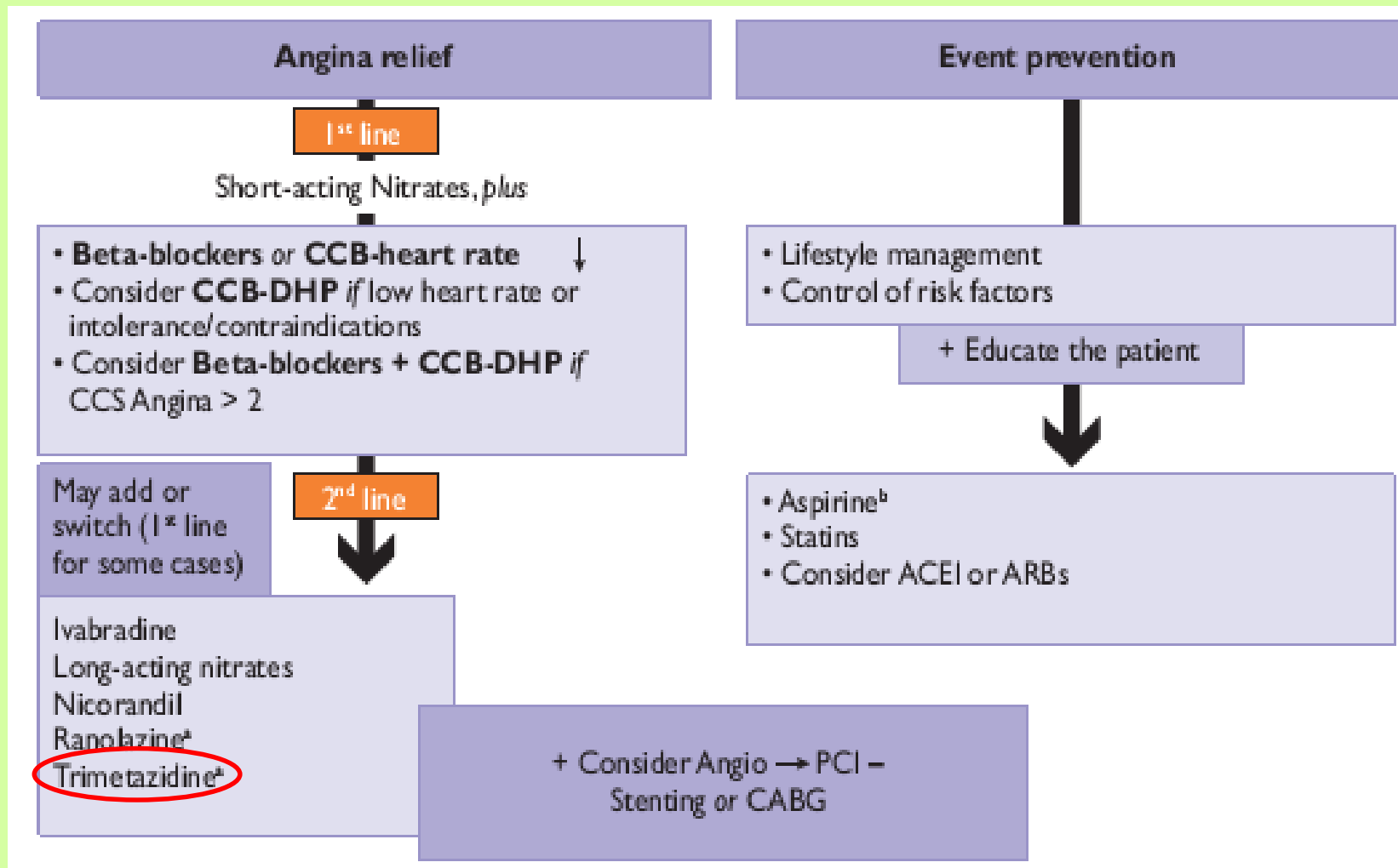
Hậu quả của chẹn beta trên bệnh nhân TMCB

Cơ chế tác dụng của Nitrate

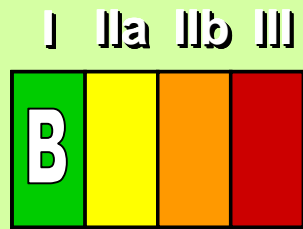

Điều trị nội bệnh nhân BĐMV ổn định

Phòng ngừa cúm

Thực hiện hằng năm trên tất cả bệnh nhân tim mạch

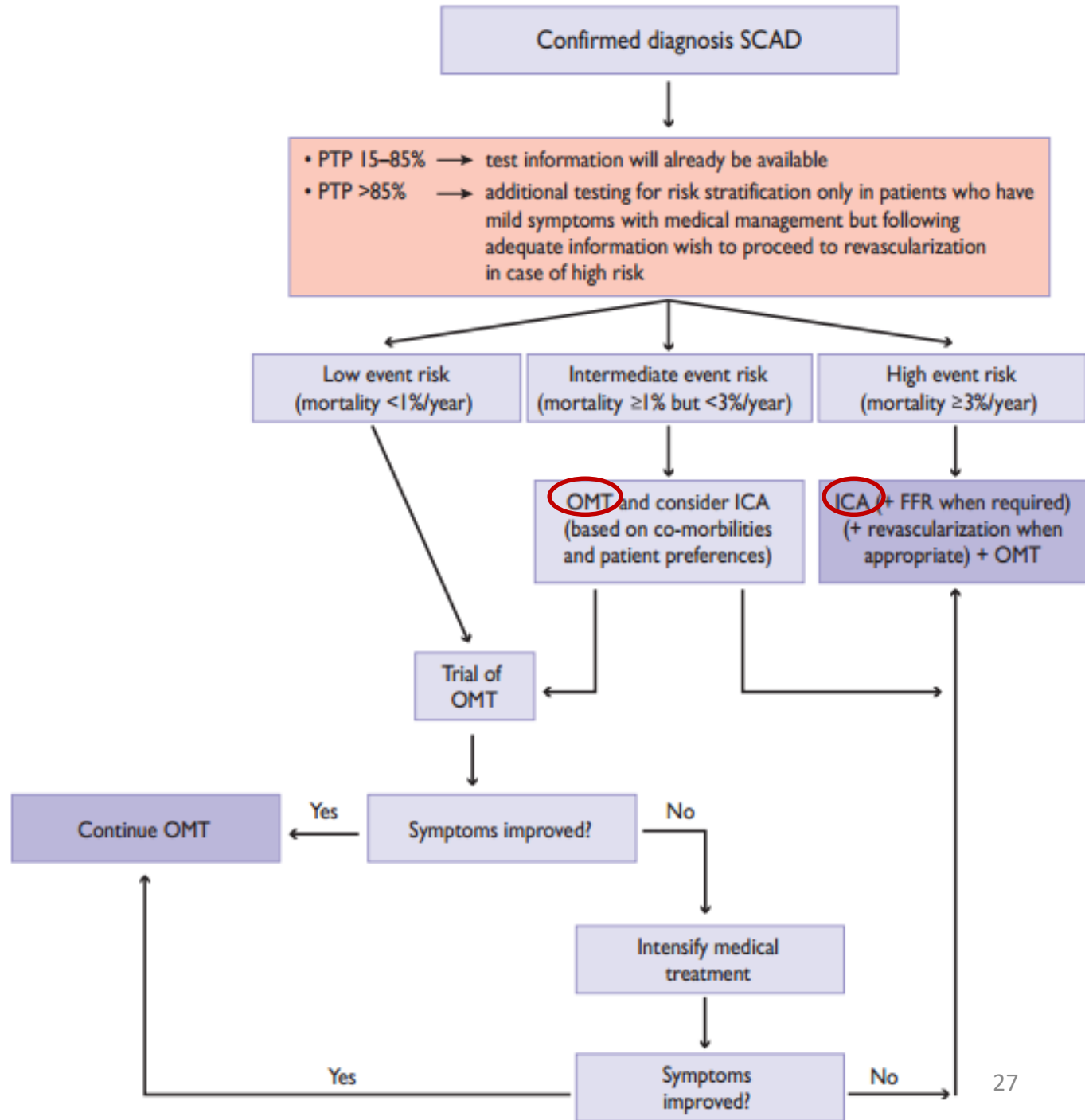
Tái lưu thông động mạch vành

- ▶ Phẫu thuật bắc cầu ĐMV (CABG)
- ▶ Can thiệp ĐMV qua da (PCI)

Xử trí bệnh nhân BĐMV ổn định dựa trên nguy cơ

PTP (Pre-test Probability): Khả năng bị BĐMV trước trắc nghiệm
OMT (Optical Medical Treatment): Điều trị nội tối ưu
ICA (Invasive Coronary Angiography): Chụp ĐMV xâm nhập

TL: Montalescot G, Sechtem U et al. 2013 ESC Guidelines on the management of stable coronary artery disease. Eur. H. Journal (2013): 34, 2949-3003

Chỉ định tái lưu thông ĐMV

1. Điều trị nội không đủ kiểm soát triệu chứng
2. Trắc nghiệm không xâm nhập: nhiều vùng cơ tim có nguy cơ
3. Khả năng thành công cao; nguy cơ tật bệnh và tử vong chấp nhận được
4. Bệnh nhân muốn can thiệp dù đã được cắt nghĩa nguy cơ TT can thiệp

TL: Fox K et al. Guidelines on the management of stable angina pectoris. Eur. Heart Journal 2006; 27: 1341 - 1381

Chống chỉ định tái lưu thông động mạch vành

1. Tổn thương 1 hoặc 2 nhánh ĐMV không ở phần gần LTT, có ít hay không TCCN và chưa điều trị nội đủ hoặc vùng TMCB ít
2. Hẹp tương đối (50-70%) không ở thân chung ĐMV và không TMCB /TNGS
3. Hẹp không có ý nghĩa (<50%)
4. Thủ thuật nguy cơ cao (>10-15% tử vong)

LTT = nhánh liên thất trước; TCCN = triệu chứng cơ năng

TL: Fox K et al. Guidelines on the management of stable angina pectoris. Eur. Heart Journal 2006; 27: 1341 - 1381

KHUYẾN CÁO 2013 CỦA HỘI TIM CHÂU ÂU VỀ XỬ TRÍ BỆNH ĐỘNG MẠCH VÀNH ỔN ĐỊNH

**(2013 ESC Guidelines on the management of
Stable coronary artery disease)**

Phân độ khuyến cáo

Classes of recommendations	Definition	Suggested wording to use
Class I	Evidence and/or general agreement that a given treatment or procedure is beneficial, useful, effective.	Is recommended/is indicated
Class II	Conflicting evidence and/or a divergence of opinion about the usefulness/efficacy of the given treatment or procedure.	
Class IIa	<i>Weight of evidence/opinion is in favour of usefulness/efficacy.</i>	Should be considered
Class IIb	<i>Usefulness/efficacy is less well established by evidence/opinion.</i>	May be considered
Class III	Evidence or general agreement that the given treatment or procedure is not useful/effective, and in some cases may be harmful.	Is not recommended

Mức độ chứng cứ

Level of evidence A	Data derived from multiple randomized clinical trials or meta-analyses.
Level of evidence B	Data derived from a single randomized clinical trial or large non-randomized studies.
Level of evidence C	Consensus of opinion of the experts and/or small studies, retrospective studies, registries.

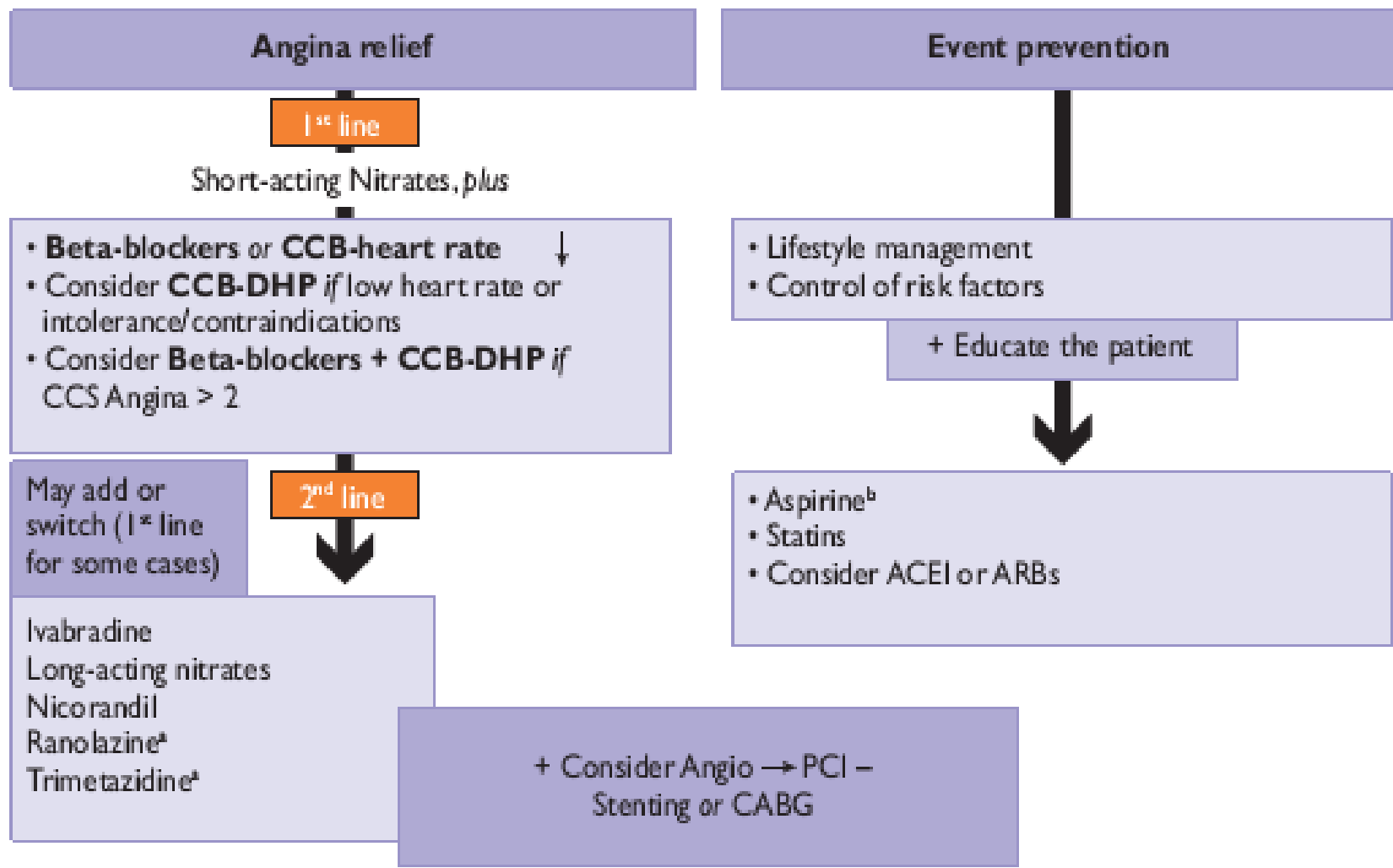
TL: Montalescot G, Sechtem U et al. 2013 ESC Guidelines on the management of stable coronary artery disease. Eur. H. Journal (2013): 34, 2949-3003

Điều trị các yếu tố nguy cơ

- Thay đổi lối sống: ngưng thuốc lá, chế độ dinh dưỡng, tập thể dục, giảm cân
- Điều trị rối loạn lipid
- Kiểm soát huyết áp
- Kiểm soát đường máu
- Hồi phục chức năng tim
- Chủng ngừa cúm

Điều trị nội bệnh nhân BĐMV ổn định

Điều trị bệnh nhân đau thắt ngực do vi mạch

Xanthine derivatives:
aminophylline/ theophylline

TL: Montalescot G, Sechtem U et al.
2013 ESC Guidelines on the management of stable coronary artery disease. Eur. H. Journal (2013): 34, 2949-3003

Recommendations	Class ^a	Level ^b	Ref. ^c
It is recommended that all patients receive secondary prevention medications including aspirin and statins.	I	B	371
β-blockers are recommended as a first line treatment.	I	B	372
Calcium antagonists are recommended if β-blockers do not achieve sufficient symptomatic benefit or are not tolerated.	I	B	367
ACE inhibitors or nicorandil may be considered in patients with refractory symptoms.	IIb	B	368
Xanthine derivatives or non-pharmacological treatments such as neurostimulatory techniques may be considered in patients with symptoms refractory to the above listed drugs.	IIb	B	373–375

ACE = angiotensin converting enzyme.
^a Class of recommendation.
^b Level of evidence.
^c Reference(s) supporting levels of evidence.

Sử dụng FFA, IVUS và OCT trên bệnh nhân BĐMV ổn định

- FFR (fractional flow reserve): phân xuất dự trữ vành
- IVUS (intravascular ultrasound): siêu âm trong lòng mạch máu
- OCT (optical coherence tomography): chụp cắt lớp quang học

TL: Montalescot G, Sechtem U et al. 2013 ESC Guidelines on the management of stable coronary artery disease. Eur. H. Journal (2013): 34, 2949-3003

Recommendations	Class ^a	Level ^b	Ref. ^c
FFR is recommended to identify hemodynamically relevant coronary lesion(s) when evidence of ischaemia is not available.	I	A	399, 401, 405
Revascularization of stenoses with FFR <0.80 is recommended in patients with angina symptoms or a positive stress test.	I	B	400
IVUS or OCT may be considered to characterize lesions.	IIb	B	404, 406
IVUS or OCT may be considered to improve stent deployment.	IIb	B	404
Revascularization of an angiographically intermediate stenosis without related ischaemia or without FFR <0.80 is not recommended.	III	B	399, 405

FFR = fractional flow reserve; IVUS = intravascular ultrasound; OCT = optical coherence tomography; SCAD = stable coronary artery disease.

^a Class of recommendation.

^b Level of evidence.

^c Reference(s) supporting levels of evidence.

Chỉ định tái thông mạch bệnh nhân BĐMV ổn định đã được điều trị nội tối ưu

Indication ^a	To improve prognosis:		To improve symptoms persistent on OMT:		Ref. ^f
	Class ^d	Level ^e	Class ^d	Level ^e	
A Heart Team approach to revascularization is recommended in patients with unprotected left main, 2–3 vessel disease, diabetes or comorbidities.	I	C	I	C	172, 426–428
Left main >50% diameter stenosis ^b .	I	A	I	A	172
Any proximal LAD >50% diameter stenosis ^b .	I	A	I	A	172
2–3 vessel disease with impaired LV function / CHF	I	B	IIa	B	172
Single remaining vessel (>50% diameter stenosis ^b).	I	C	I	A	172
Proven large area of ischaemia (>10% LV ^c)	I	B	I	B	172
Any significant stenosis with limiting symptoms or symptoms non responsive/intolerant to OMT.	NA	NA	I	A	172
Dyspnoea/cardiac heart failure with >10% ischaemia/viability ^c supplied by stenosis >50%.	IIb	B ^{429, 430}	IIa	B	172
No limiting symptoms with OMT in vessel other than left main or proximal LAD ^b or single remaining vessel or vessel subtending area of ischaemia <10% of myocardium or with FFR ≥0.80.	III	A	III	C	23, 25, 172, 400

References attached to these recommendations can be found in Table 8 of the original ESC guidelines for myocardial revascularization.¹⁷²

CCS = Canadian Cardiovascular Society; CHF: congestive heart failure; FFR = fractional flow reserve; LAD = left anterior descending; LV = left ventricle; NA: not available; OMT = optimal medical treatment; SCAD = stable coronary artery disease.

^a In asymptomatic patients, the decision will be guided by the extent of ischaemia on stress testing.

^b With documented ischaemia or FFR < 0.80 for angiographic diameter stenoses 50–90%.

^c As assessed by non-invasive test (SPECT, MRI, stress echocardiography).

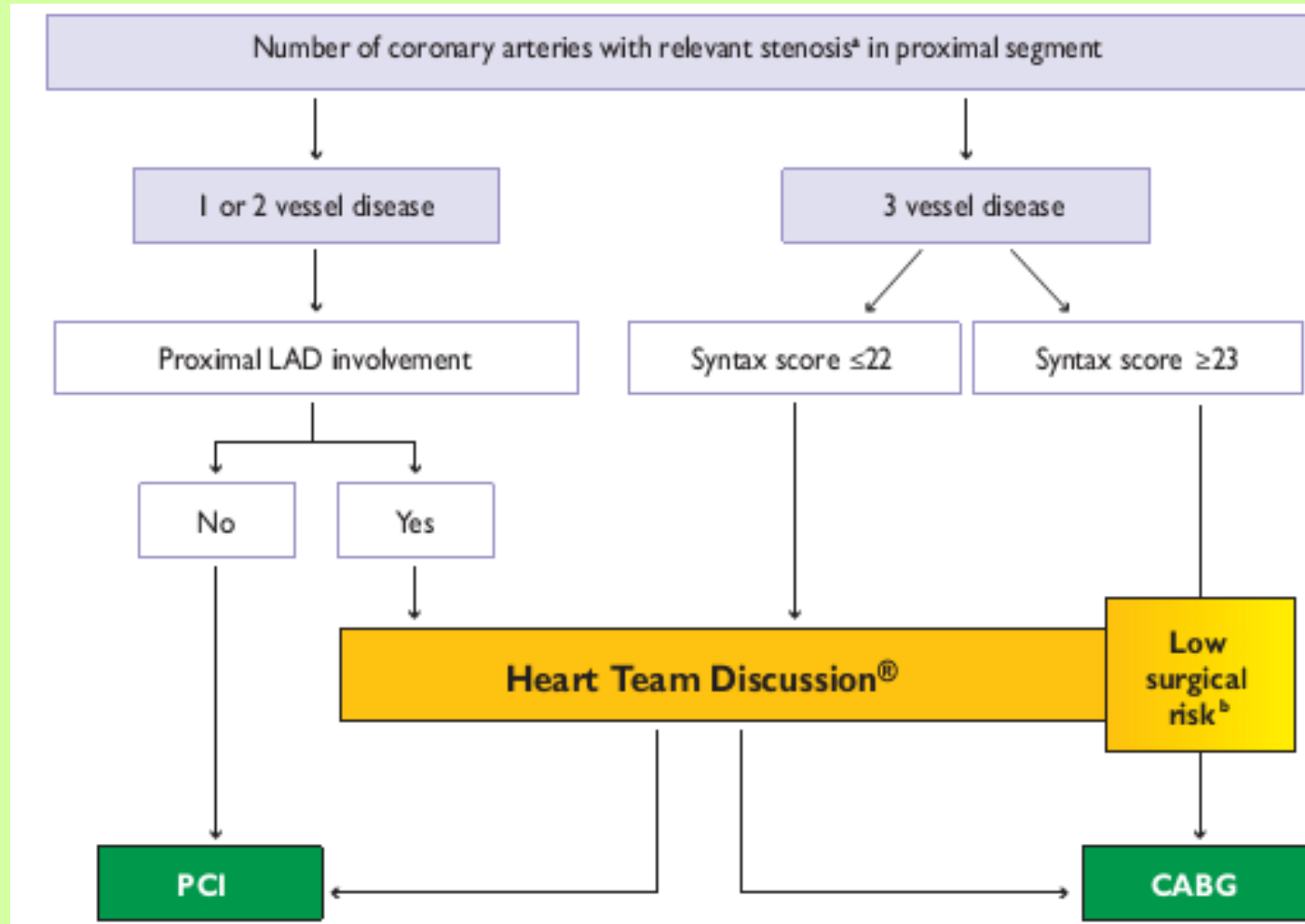
^d Class of recommendation.

^e Level of evidence.

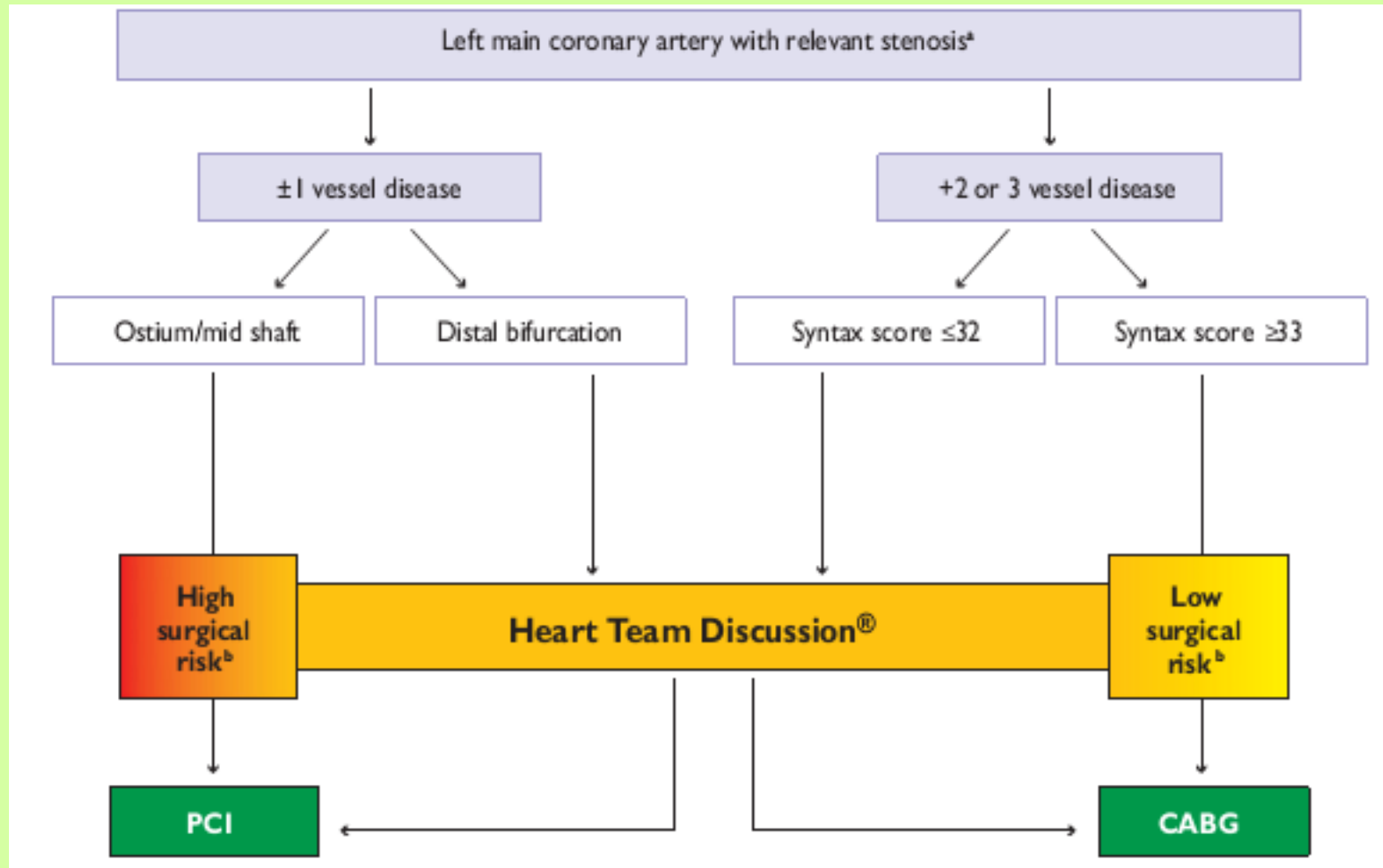
^f Reference(s) supporting levels of evidence.

Lựa chọn biện pháp tái lưu thông BĐMV ổn định không tổn thương thân chung

Lựa chọn biện pháp tái lưu thông BĐMV ổn định, có tổn thương thân chung

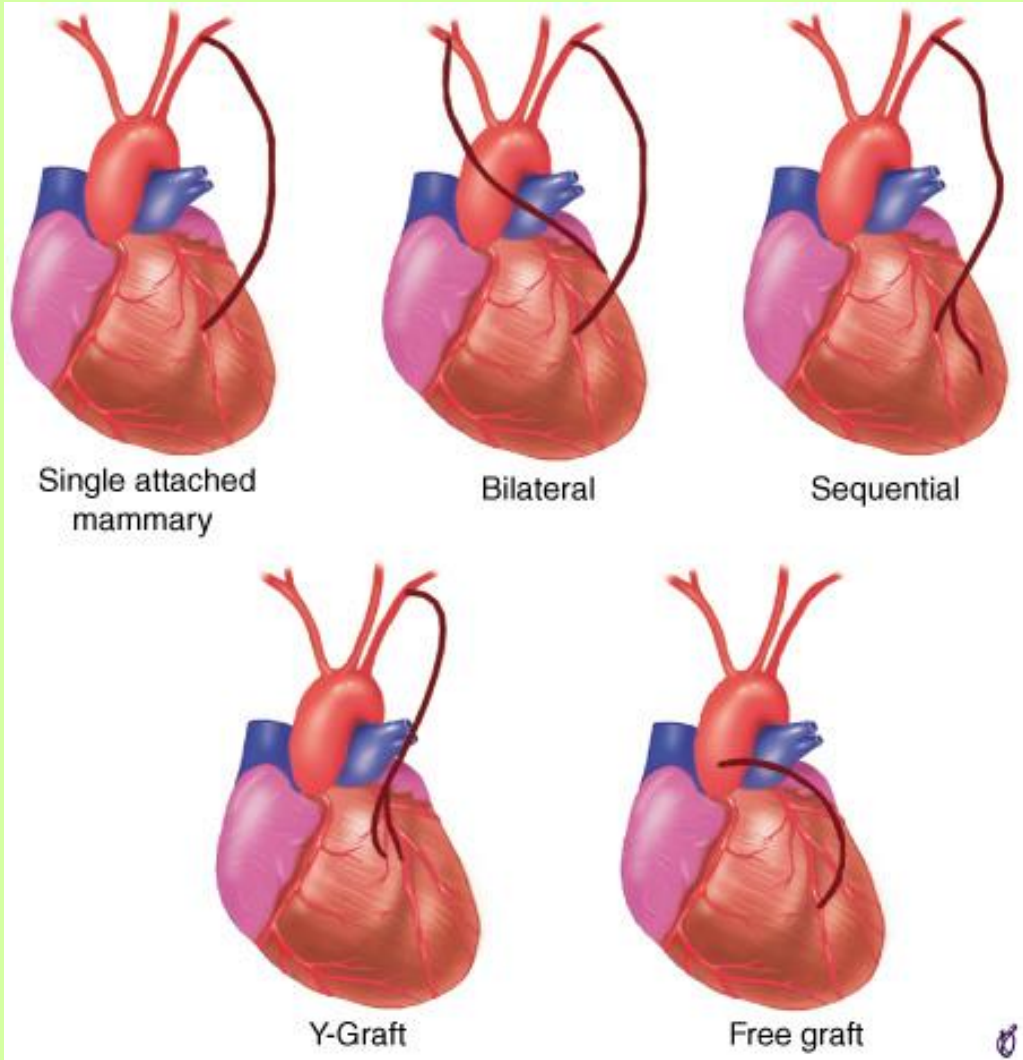
Theo dõi lâu dài bệnh nhân BĐMV ổn định đã tái lưu thông mạch (1)

Recommendations	Class ^a	Level ^b	Ref. ^c
General measures			
It is recommended that all revascularized patients receive a secondary prevention and be scheduled for follow-up visit.	I	A	500
It is recommended to instruct patients before discharge about return to work and reuptake of full activities. Patients have to be advised to seek immediate medical contact if symptoms (re-) occur.	I	C	-
Antiplatelet therapy			
SAPT, usually aspirin, is recommended indefinitely.	I	A	172, 333 501-503
DAPT is indicated after BMS for at least 1 month.	I	A	501, 502
DAPT is indicated for 6 to 12 months after 2nd generation DES.	I	B	504, 505
DAPT may be used for more than 1 year in patients at high ischaemic risk (e.g. stent thrombosis, recurrent ACS on DAPT, post MI/diffuse CAD) and low bleeding risk.	IIb	B	504, 505
DAPT for 1 to 3 months may be used after DES implantation in patients at high bleeding risk or with undeferrable surgery or concomitant anticoagulant treatment.	IIb	C	-

TL: Montalescot G, Sechtem U et al. 2013 ESC Guidelines on the management of stable coronary artery disease. Eur. H. Journal (2013): 34, 2949-3003

Phẫu thuật bắc cầu động mạch vành

TL: Tector AJ et al. J Thorac Cardiovasc Surg 1986; 91:9

Kết Luận

- ▶ Chẩn đoán BĐMV: lâm sàng, cận lâm sàng không xâm nhập, MSCT angio, chụp ĐMV.
- ▶ Chú ý: chỉ định MSCT angio: II b
- ▶ Điều trị BĐMV mạn
  - Nội khoa cơ bản
  - Tái lưu thông ĐMV: cần cân nhắc kỹ